

CPB: Erfbelasting gevoelig, brede steun hogere belasting bij grote erfenissen

 Door Redactie WvF
07-07-2026

Fiscaliteit Bericht

Nederlanders zijn verdeeld over erfbelasting. Een kleine minderheid wil de erfbelasting afschaffen. Tegelijkertijd vindt meer dan de helft dat erfenissen zwaarder belast mogen worden dan nu het geval is. Er is bovendien breed draagvlak voor progressiviteit: grotere erfenissen zouden volgens veel respondenten zwaarder belast moeten worden dan kleinere.

Nieuw onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) brengt in kaart hoe Nederlanders denken over erfbelasting en hoe opvattingen over ongelijkheid, economische kansen en overheid daarmee samenhangen. Daarnaast zijn gegevens over de feitelijke belastingdruk op nalatenschappen geanalyseerd. Het onderzoek laat niet zien hoe goed mensen de huidige belastingtarieven kennen, maar wel welk tarief zij wenselijk vinden voor erfenissen van een ouder aan een kind.

Brede steun voor progressieve erfbelasting

De voorkeuren van Nederlanders liggen gemiddeld hoger dan de huidige tarieven. De steun voor een progressieve opbouw van de erfbelasting is bovendien breed gedragen. Ongeacht leeftijd of vermogen vindt een groot deel van de respondenten dat grote erfenissen zwaarder belast zouden moeten worden dan kleinere nalatenschappen. De huidige erfbelasting is progressief opgebouwd. In de praktijk maken vooral de familierelatie en het type vermogen het verschil voor hoeveel belasting wordt betaald.

Ongelijkheid bepalend voor opvattingen

Opvattingen over erfbelasting hangen samen met bredere maatschappelijke overtuigingen. Mensen die ongelijkheid als een belangrijk probleem zien, pleiten vaker voor hogere belastingen op erfenissen. Daarentegen zijn mensen die geloven dat succes vooral voortkomt uit eigen inspanning vaker voorstander van lagere erfbelasting.

Opvallend is dat verwachtingen over mogelijke economische effecten van hogere belastingen, zoals minder werken of investeren, nauwelijks samenhangen met standpunten over erfbelasting. Opvattingen en voorkeuren over erfbelasting staan niet vast: ze kunnen verschuiven als mensen beter geïnformeerd worden. Inzicht in welke onderwerpen mensen belangrijk vinden en welke kennis ze hebben, kan bijdragen aan een onderbouwd en vruchtbaar debat over de wenselijke vormgeving van de erfbelasting. Met de verwachte toename van nalatenschappen wordt dat steeds relevanter.

Over de meeste erfenissen wordt geen erfbelasting betaald

De meeste erfenissen zijn volledig vrijgesteld van erfbelasting. Overdrachten die onder vrijstellingsgrenzen blijven, zijn meestal niet zichtbaar in de gegevens. Bij circa 35% van de overledenen wordt aangifte gedaan: die nalatenschappen beslaan naar schatting driekwart van het nagelaten vermogen. Voor deze erfenissen bedraagt de gemiddelde effectieve belastingdruk ongeveer 11%. De belastingdruk verschilt echter sterk per situatie. Zo zijn de tarieven voor partners en kinderen lager dan voor verdere familieleden. Ook de aard van het vermogen speelt een rol: door vrijstellingen wordt bedrijfsvermogen doorgaans lager belast dan andere vormen van vermogen. De data uit deze analyse geven een substantieel, maar niet volledig beeld van erfbelasting.

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in